

Szczałki Starej Synagogi w Wilnie pod lupą naukowców z Kanady, USA i Izraela

 www.wilnoteka.lt/pl/artukul/szczatki-starej-synagogi-w-wilnie-pod-lupa-naukowcow-z-kanady-usa-i-izraela

Stara Synagoga w Wilnie w latach 1914-1918, fot. pl.wikipedia.org

Dzisiaj przy ulicy Żydowskiej w Wilnie mieści się przedszkole i plac zabaw. Nie wszyscy mieszkańcy tego zakątka Wilna wiedzą, że do 1948 roku stała tu unikalna Stara Synagoga, zwana też Wielką, która dla kultury i religii żydowskiej miała podobne znaczenie, jakie ma Watykan dla katolików. Obecnie grupa archeologów z USA, Kanady, Izraela i Litwy prowadzi szczegółowe badania tego terenu, w poszukiwaniu pozostałości Wielkiej Synagogi.

Na początkowym etapie prac z wybranego terenu usunięto pół metra gruntu i znaleziono nieliczne fragmenty dekoracyjne z budynków należących do zespołu architektonicznego Starej Synagogi - fragmenty cegieł, dachówek, odłamków szkła. Uczni mają zamiar pogłębić wykopki jeszcze o metr, a następnie za pomocą specjalnej techniki skanowania gruntu ustalić dokładne położenie fundamentów oraz inne szczegóły.

Archeologom towarzyszy amerykańska ekipa filmowa - z telewizji "Nova". W roku 2017 ma powstać film dokumentalny o Wielkiej Synagodze i pracach archeologicznych prowadzonych obecnie w Wilnie.

"Wielka Synagoga była jedną z największych żydowskich instytucji religijnych nie tylko na Litwie, ale i w całej Europie Wschodniej. Pielgrzymi z całego świata przybywali do tego miejsca. To było jak Watykan. Gdyby Watykan został zburzony, zakazany, czyżby nie chcieliście, żeby ktoś wyjaśnił jak on wyglądał?" - mówił agencji BNS jeden z kierowników grupy naukowców **Richard Freund**.

Profesor Uniwersytetu Hartforda w USA Richard Freud od ponad dwudziestu lat stosuje nieinwazyjną metodę badań archeologicznych - radary do penetracji gruntu oraz tomografię elektrooporową. Te metody dają możliwości dokładnego określenia znajdujących się pod ziemią resztek budynków, nie burząc przy tym istniejących zabudowań.

Stara Synagoga w Wilnie - główna synagoga ortodoksyjnej gminy żydowskiej w Wilnie, zbudowana w latach 1630-1633, przy ulicy Żydowskiej, na miejscu starszej murowanej synagogi. Bożnica została wzniesiona w stylu barokowo-renesansowym.

W 1886 roku Matiyahu Straszun założył przy synagodze słynną bibliotekę, przy której istniało także archiwum gromadzące materiały do dziejów Żydów w Polsce. Biblioteka i archiwum mieściły się w piętrowym budynku wzniesionym w 1892 obok synagogi. W 1927 Biblioteka Publiczna Żydowska im. Matityahu Straszuna w Wilnie liczyła około 19 000 woluminów.

Synagoga została zniszczona częściowo przez hitlerowców podczas II wojny światowej, doszczętnego zniszczenia synagogi dokonało wojsko radzieckie.

Na podstawie: BNS, lrt.lt, pl.wikipedia.org